

Uw kenmerk : -
Uw brief van : -
Ons kenmerk : JG/HvB
Datum : 02.06.2021

Aan de gemeenteraden van Zeeland

Onderwerp : Webinars aan de gemeenteraden
over Covid-19 en
programmabegroting 2022-2025
van GR Gemeenschappelijke
regeling gezondheidsdienst
Zeeland (organisatieonderdeel
GGD Zeeland)

Geachte leden van de gemeenteraden,

In mei 2021 (10, 17, 19 en 26 mei) heeft u kunnen deelnemen aan een aantal webinars in de aanloop naar de behandeling in de raden van de programmabegroting 2022-2025.

Tijdens deze webinars bent u geïnformeerd over twee onderwerpen:

1. De Coronapandemie en de impact voor GGD Zeeland
2. De begroting 2022-2025 van het organisatieonderdeel GGD Zeeland (exclusief Inkoop Jeugd Zeeland (IJZ)).

Onderstaand treft u in grote lijnen de belangrijkste punten.

Coronapandemie (COVID-19)

Sinds de eerste besmetting in Nederland op 27 februari 2020 zijn onze artsen en verpleegkundigen Infectieziekten en epidemiologen belast met de bestrijding van COVID-19 in Zeeland. Tot september 2020 hebben wij met de eigen GGD medewerkers uitvoering gegeven aan de opdracht van de minister van VWS om de bestrijding ter hand te nemen. Dit betreft alle activiteiten die nodig zijn zoals testen, bron- en contactonderzoek, communicatie etc. De omvang en duur van de pandemie maakte het noodzakelijk vanaf september 2019 binnen de GGD een aparte COVID- projectorganisatie op te richten waar nu, eind mei 2021, circa 700 externe medewerkers hun bijdrage leveren. Naast het testen en bron- en contactonderzoek vraagt nu tevens het vaccineren een verdere uitbreiding van medewerkers. De kosten van deze enorme operatie worden gedeclareerd bij VWS, de uitvoering ligt bij ons en heeft een enorme impact op de GGD organisatie.

In de webinars hebben wij u meegenomen in de ontwikkelingen en heb ik het belang van een robuuste GGD organisatie benoemd voor de snelle en adequate opschaling die nodig is bij een pandemie. In de bijgevoegde presentatie kunt u dit nalezen.

De coronapandemie houdt ons tevens een spiegel voor.

We hebben gezien dat lichamelijke gezondheid bijdraagt aan een milder verloop van het virus en dat mentale veerkracht mensen helpt om staande te blijven in perioden van tegenslag. Dit geldt niet alleen voor kwetsbaren en ouderen, maar ook voor jongeren. Hierin heeft de pandemie ons een spiegel voorgehouden.

We hebben overvolle IC's gezien en dit dreigende tekort kan de vraag stimuleren naar meer IC bedden. De vraag is of dit ons de oplossing gaat brengen. Jaar na jaar groeien de uitgaven aan zorg, maar we worden er niet gezonder op. Dat vraagt om een omslag naar een focus op gezondheid en gedrag in plaats van op ziekte en zorg. Dat vraagt om een steviger fundament van onze publieke gezondheid. Dat is ook waar wij als GGD voor staan en wat wij voor de inwoners van Zeeland betekenen: samen werken aan een gezonder en veiliger leven in Zeeland. Investeren in preventie is investeren in een gezonde toekomst.

Voorkomen is beter dan genezen.

Bovenstaande constatering is niet specifiek voor Zeeland.

De landelijke media hebben de laatste tijd veelvuldig bericht over de enorme financiële druk op de GGD'en in de trant van "help de GGD verzuip".

Dat dit een landelijk probleem is laat ook de brief zien die namens de 25 DPG'en is verstuurd naar de informateur mevrouw M.I. Hamer (zie bijlage). In deze brief wordt door de GGD'en een investering vanuit de Rijksbegroting gevraagd van totaal 600 miljoen euro.

Als 25 Directeuren Publieke Gezondheid zien wij vier urgente zaken die in de komende kabinetsperiode moeten worden geregeld.

1. Een structurele investering in herstel én versteviging van het fundament van de publieke gezondheidszorg, inclusief infectieziekten bestrijding en de basis van de Jeugdgezondheidszorg. Dit is een investering van 425 miljoen euro.
2. Realiseren van de hoognodige verschuiving van ziekte en zorg, naar gezondheidsbevordering en leefstijl, door te voorzien in een basis preventie infrastructuur in elke regio. Dit is een investering van 50 miljoen euro.
3. Versterken van de informatievoorziening van en door de publieke gezondheid. Dit is een investering van 100 miljoen euro.
4. Het opzetten van een robuuste, slagvaardige crisisorganisatie en uitvoeringsinfrastructuur, toegerust en voorbereid op gezondheids crises (zoals een pandemie). Dit is een investering van 25 miljoen euro.

Programmabegroting 2022-2025 toont een structureel begrotingstekort.

Voor de inhoudelijke behandeling van de programmabegroting verwijs ik u naar de presentatie en de uitgebreide programmabegroting. Hierin laten we zien welke doelen wij voor de Zeeuwse inwoners nastreven en welke activiteiten we daarvoor doen. En benoemen we ook het belang van samenwerking in de hele keten van het sociale, fysieke en medische domein.

In de programmabegroting 2022-2025 ontstaat een structureel begrotingstekort (€ 371.000 in 2022) indien de VZG norm wordt gehandhaafd. Het begrotingstekort wordt in zijn geheel veroorzaakt door exogene (niet beïnvloedbare) factoren in de loonkostenstijging (verhoging CAO, pensioenlasten en ziektekostenlasten). Ook de begeleidingscommissie heeft in haar advies benoemd dat de GGD “niet zoveel knoppen heeft om aan te draaien” als bijvoorbeeld de een gemeente die een grotere diversiteit aan beleidsterreinen kent.

De VZG norm is al jaren niet toereikend en de afgelopen jaren heeft de GGD zelf al diverse bezuinigingen doorgevoerd, waaronder bijvoorbeeld de taakstelling 2019, verlaging van ziekteverzuim, verlagen van de externe inkoopkosten. Tevens zijn de reserves ingezet bij begrotingswijzigingen. Hiermee is er geen ruimte meer binnen de GGD begroting om deze tekorten op te lossen. Verder bezuinigen zal het fundament van de publieke gezondheid voor de inwoners van Zeeland verder verschrompelen, omdat er dan keuzes moeten worden gemaakt in het basis takenpakket.

Ik realiseer mij terdege dat er ook bij gemeenten een grote financiële opgave ligt en dat er voor u als raden en voor onze bestuurders geen eenvoudige opgave voorligt. Niet voor niets sturen wij als 25 DPG'en ook aan op een landelijke investeringsagenda.

Vanuit een lange termijn perspectief gericht op de volksgezondheid, doe ik een beroep op u als raden en bestuurders om in uw zienswijze de VZG norm los te laten en de benodigde middelen vanuit de gemeenten toe te wijzen.

Afsluitend wens ik u wijsheid toe bij de beraadslagingen tijdens de raadsvergaderingen en vraag ik u om een gezonde financiële uitgangspositie voor de GGD te realiseren.

namens het Algemeen Bestuur,

hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Joke Gaemers'.

Joke Gaemers
Directeur Publieke Gezondheid/
ambtelijk secretaris Algemeen Bestuur

Bijlagen:

- Presentatie webinars
- Vragen en antwoorden n.a.v. webinars
- Filmpje voor de gemeenteraden
- Brief van GGD GHOR Nederland aan de informateur